

บทที่ 8

การจัดกิจกรรมนักเรียน

ขอบข่ายเนื้อหา

การจัดกิจกรรมนักเรียนนับว่าเป็นงานสำคัญประการหนึ่งของการบริหารกิจกรรมนักเรียน ดังได้กล่าวมาแล้วว่า กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นนอกเหนือจาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อเสริมทักษะประสบการณ์ของนักเรียน ให้กวางขวางและสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กิจกรรมนักเรียนจะช่วยให้การจัดการศึกษา ในระดับต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายที่ระบุไว้สำหรับในบทนี้จะกล่าวถึงกิจกรรมนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน
2. ประวัติความเป็นมาของการจัดกิจกรรมนักเรียน
3. ความหมายของกิจกรรมนักเรียน
4. ความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน
5. ประเภทของกิจกรรมนักเรียน
6. หลักเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมนักเรียน
7. ประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน
8. ข้อร่วงและผลเสียของการจัดกิจกรรมนักเรียน
9. ชุมชนกับการจัดกิจกรรมนักเรียน
10. ตัวอย่างการจัดกิจกรรมนักเรียน

จุดประสงค์

หลังจากที่ได้ศึกษาบทนี้แล้วนักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. บอกความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนได้
2. อธิบายความเป็นมาของการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
3. อธิบายความหมายของกิจกรรมนักเรียนได้

4. ระบุความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
5. แยกแยะประเภทของกิจกรรมนักเรียนได้
6. บอกหลักเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
7. ระบุประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียนได้
8. บอกข้อระวังและผลเสียของการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
9. อภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
10. ยกตัวอย่างกิจกรรมนักเรียนที่นิยมจัดในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้

สาระสำคัญ

1. ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนนั้นเป็นการเสริมให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยจะช่วยเสริมในด้านการเรียนรู้ทางด้านทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจ ความซาบซึ้ง ตลอดจนทักษะในการเคลื่อนไหวและการใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย
2. การจัดกิจกรรมนักเรียนมีมาแต่สมัยโบราณ แต่เริ่มเป็นระบบในยุคกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะหลังจากที่มีนักการศึกษาไทยสำเร็จการศึกษามาจากสหรัฐอเมริกา การจัดกิจกรรมนักเรียนได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมาตามลำดับ บางระยะการจัดกิจกรรมนักเรียนมีสาเหตุแทรกซ้อนทำให้รัฐรัฐบาลต้องกำหนดขอบเขตของการจัดกิจกรรม แต่เดิมกิจกรรมนักเรียนถือว่าเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่ในปัจจุบันกิจกรรมนักเรียนได้กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. กิจกรรมนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกิจการนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนับสนุนใจและส่งเสริมการพัฒนาอุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิบัติโดย
4. ความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นเพื่อเป็นการจัดบริการในสถานศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ค้นหาพัฒนาความสนใจ

ความถดถ卜และความสามารถพิเศษของนักเรียน พัฒนาทางด้านจิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนเสริมสร้างวิสัยทัศน์ประชาธิปไตยให้กับนักเรียน การอยู่ร่วมกัน การเข้าสماคม และพัฒนาหย่อนใจ

5. นักการศึกษาได้พัฒนามอธิบายและแยกแยะประเภทของกิจกรรมนักเรียนไว้ในทักษะต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรัชญา แนวความคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้จัดแบ่งกิจกรรมออกเป็น 10 ประเภท
6. จากการศึกษาแนวคิดด้านหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนของนักการศึกษาต่าง ๆ พบว่าหลักสำคัญในการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียนและโดยผู้เรียน กิจกรรมจะต้องเป็นไปตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของผู้เรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนจะต้องเหมาะสมสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ
7. ประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียนคือ ส่งเสริมการเรียน การสอน การพัฒนาตนเองของนักเรียน ช่วยในการบริหารโรงเรียนและช่วยสังคม
8. ในการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นมีข้อควรระวังหลายประการ หากไม่ระหนักรถึงข้อควรระวังแล้วจะก่อให้เกิดผลเสียหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ผลการเรียนของนักเรียนตกต่ำ ก่อให้เกิดการแตกแยก ตลอดจนทำให้ครูอาจารย์มีภาระเพิ่มมากขึ้นโดยไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด
9. โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคม กิจกรรมนักเรียนนับว่าเป็นสื่อกลางที่สำคัญ ในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดกิจกรรมนักเรียน จะต้องคำนึงถึงความต้องการ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชนด้วย

10. กิจกรรมนักเรียนที่นิยมจัดกันตามโรงเรียนต่าง ๆ มีดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ
2. กิจกรรมส่งเสริมการปักครองระบบนิเวศป่าไม้
3. กิจกรรมทางศาสนา
4. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
5. กิจกรรมส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย
6. กิจกรรมลูกเสือและบุญกาชาด

เนื้อหา

8.1 ความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน

คุณค่าของการจัดกิจกรรมนั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ควรถือปฏิบัติ เนื่องจากนักเรียนยังอยู่ในวัยซึ่งชอบการรวมกลุ่มหรือตั้งกลุ่มขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเดียวอาจไม่พอ แต่ควรหาวิธีการที่จะสอน ให้นักเรียนรู้จักการอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมมี ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านจิตวิทยา มุ่งผลต่อความต้องการปลดปล่อยความ เหงาและเดียวดาย ต้องการความรัก ฝึกฝนทักษะ ฯลฯ
2. ดึงเอาความสนใจ ความกระตือรือร้นของนักเรียนให้ pragmato กما โดย สามารถที่จะทำให้นักเรียนเห็นเป้าหมายของตนที่จะบรรลุผลได้
3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ ซึ่งอาจจำแนกเป็น
 - ไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติผิดทางสังคม
 - ได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือน ๆ กัน
 - กิจกรรมบางประเภททำให้นักเรียนได้พบกับสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง
4. สร้างมิตรภาพระหว่างนักเรียนด้วยกัน และระหว่างนักเรียนกับครุอาจารย์ให้แน่น แฟ้นยิ่งขึ้น
5. พัฒนาความเป็นผู้นำโดยพัฒนาตนเองต่อบุคคลิกภาพ และด้านจิตใจ ซึ่งมักมี อารมณ์อ่อนไหว นอกจากรู้สึกด้วยพัฒนาตัวเองสังคมไปพร้อมกันในเวลาเดียวกัน

ประกาศณ ศุภารณสุข (ประกาศณ ศุภารณสุข 2526 : 385-386) ได้
รวบรวมแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียน
ไว้ กล่าวคือ อดอลฟ์ อันธูร์ (Adolf Ungher) ซึ่งให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียนว่า
ไม่ควรจะจัดเป็นกิจกรรมพิเศษนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ เพราะกิจกรรม
นักเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่ดีสุดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเน้นการปรับตัว
ของนักเรียนเพื่อการดำรงตนอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นสุข อีกท่านหนึ่งคือ แซนนอน
(Shannon) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งซึ่งคุณผู้จัดทำหลักสูตรจะ
ต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทั้งนี้ เพราะว่ากิจกรรมนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาส
พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไปตามแนวที่ตนปรารถนา

จากเอกสารประกอบความรู้หมวดที่ 3 การอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
รุ่นที่ 21 พ.ศ.2527 ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ
2527 : 240-241)

“ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
ต้องอาศัยกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบและกิจกรรมทั้งหลายทั้งมวลที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้น ถือว่าเป็น
ส่วนหนึ่งของหลักสูตรทั้งสิ้น นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของกิจกรรมไว้ว่า กิจกรรมเป็น
ส่วนหนึ่งที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรง คือ ทำให้เด็กมีโอกาสทำงานตามความสนใจ
และพัฒนาความสนใจให้สนใจในสิ่งใหม่ สอนให้เป็นพลเมืองดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตาม ได้ฝึกทักษะจากการทำงานร่วมกัน กิจกรรมช่วยให้การเรียน
การสอนมีคุณค่า�่าสนใจเพิ่มความรู้ให้บุคคลและหมุนเวียนได้ตามความสนใจ กิจกรรมช่วยใน
ด้านบริหารได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครุภัณฑ์นักเรียน ลดปัญหาการใช้เวลาว่าง
ไปในทางสร้างสรรค์และใช้กำลังกายไปในทางก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและสังคม
เช่นในด้านการปักครองกันเอง การพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับ
ชุมชนได้อีกด้วย การจัดนิทรรศการกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญหรือ
กิจกรรมหนังสือพิมพ์ จะเป็นเครื่องมือทำให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนเป็นอย่างดี

ในต่างประเทศได้มีผู้วิจัยพบว่า เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนมีความสัมพันธ์
กับผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมและกิจกรรมที่ช่วย
ทำให้ผลลัพธ์ทางการเรียนสูงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ ศิลปะ สังคม ในขณะเดียวกัน

เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการดูโทรทัศน์ ร้องเพลง และเล่นเกมส์ต่าง ๆ และจากการศึกษาเจตนาคติของครูใหญ่ ครูและนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล พบร่างทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมมีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาการปักครองช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้สนับสนุนความสนันด์ ความสนใจ ความสามารถของตน สามารถแก้ปัญหาของตนเอง และช่วยสังคมได้ด้วย สร้างความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เป็นการเตรียมเด็กออกไปเป็นพลเมืองดีต่อสังคม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ระบบประชาธิปไตยช่วยให้เด็กรักและผูกพันกับโรงเรียนและในความคิดเห็นของเด็กนักเรียนเห็นว่า “สามารถชักดูความรู้ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วย”

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปักครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดำรงรักษาเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นเอกลักษณ์ความมั่นคงของชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร นักเรียนระดับมัธยมจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความสนใจ ความสนันด์และความสามารถอย่างน้อย 1 กิจกรรม ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ดังนั้นแกนหลักการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524 จึงกำหนดไว้ว่าโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อพัฒนาบุคลิกและลักษณะนิสัยอันดีงามโดยจัดอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ และให้จัดตามคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา พ.ศ.2520 ฉบับแก้ไขครั้งที่ 3 พ.ศ.2524

จากแนวคิดต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น อาจกล่าวได้ว่า ความสำคัญของกิจกรรม นักเรียนนั้นเป็นการเสริมให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยจะช่วยเสริมในด้านการเรียนรู้ทางด้านทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจ ความซาบซึ้ง ตลอดจนทักษะในการเคลื่อนไหวและการใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย การทำงานร่วมกัน และการให้ความร่วมมือเป็นกำลังสำคัญ การส่งเสริมให้เด็กได้ทำงานร่วมกันตั้งแต่อยู่ในโรงเรียน เป็นการช่วยฝึกฝนประชาธิปไตยให้แก่เด็ก เมื่อเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี เพราะผลจากประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับเมื่อตอนที่อยู่ในโรงเรียน

2. ช่วยส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีในการทำงานร่วมกัน จะช่วยฝึกนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน เช่น การเสียสละเพื่อหมู่คณะ รู้จักร่วงความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น พลเมืองดีย่อมให้ความร่วมมือ กับสังคม

3. ส่งเสริมลักษณะผู้นำ การที่นักเรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะต้องแสดง ความสามารถของตนเอง岡 นักเรียนคนใดมีความสามารถทางไหนก็ไปทำงานทางนั้น คราวก็ได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าคณะ

4. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การที่นักเรียนได้ทำงานที่ตนสนใจ และถนัด จะช่วยให้นักเรียนหันมาสนใจในงานมากกว่าที่จะไปเที่ยวเตร่ เก็บ เสพ ภารกิจให้ นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เขานิจจะเป็นการทำทางออกที่ดีให้แก่นักเรียน เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำงานอดิเรกทำแทนการใช้เวลาว่างไปในทางที่ผิด

5. กิจกรรมนักเรียน ช่วยชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความสามารถและความสามารถในอาชีพ ด้านไหน ถ้าได้รับการส่งเสริมที่ถูกต้องก็อาจจะออกไปทำในอาชีพนั้นได้

6. ช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน โดยการที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน รู้จักแบ่งงานกันทำ รู้จักประสานงานกัน

8.2 ประวัติความเป็นมาของการจัดกิจกรรมนักเรียน

อาจกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนมีมาตั้งแต่ก่อนคริสตศัตรูฯ แต่ยังไม่เป็น ระบบระเบียบ ส่วนใหญ่มักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการเตรียมตัวเพื่อการสังคมหรือเป็น กิจกรรมที่เกี่ยวกับนันทนาการ เช่น กีฬา การโด้วยที่ การแสดงกลางแจ้ง เป็นต้น การจัด กิจกรรมนักเรียนได้รับความสนใจและจัดดำเนินการอย่างจริงจัง เมื่อ จห. ดุย นักการศึกษาชาว อเมริกัน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาและวิธีการจัดการศึกษาว่า “การศึกษาคือการ ได้รับประสบการณ์ หน้าที่ของโรงเรียน คือการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับ นักเรียน” และเน้นว่า “การเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือ การเรียนรู้โดยการกระทำ” มหาวิทยาลัยโคลัมเบียได้ เปิดสอนวิชาการกิจกรรมนักเรียนขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1919 และแพร่หลายเรื่อยมาอย่างกว้างขวาง รวมทั้งประเทศต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกับสหรัฐอเมริกา ต่าง ๆ ก็นำแนวความคิด และแนวปฏิบัติกลับไปดำเนินการในประเทศของตน

สำหรับประเทศไทยการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นคงมีมาแต่สมัยโบราณเช่นกัน แต่ก็ยังไม่เป็นระบบเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมนักเรียนเริ่มเป็นระบบและจริงจังขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากนั้นการจัดกิจกรรมนักเรียนก็ได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับความเป็นมาของกิจกรรมนักเรียนในประเทศไทย พ่อสรุปได้ดังนี้ (ชนู แสวงศักดิ์ 2513 : 8)

1. ในระยะแรก การศึกษาอยู่ในวัดมีพระเป็นครู กิจกรรมนักเรียนจึงจัดขึ้นโดยนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับกีฬาและสันทานการ

2. ในระยะต่อมาครูเริ่มสนใจและให้ความสนใจสนับสนุนกิจกรรมนักเรียน เพราะความต้องการของครูกับนักเรียนมีมากขึ้น แต่ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ยอมรับ เพราะถ้ายอมรับแล้ว มีความจำเป็นต้องให้การสนับสนุน

3. ในระยะต่อมา กิจกรรมนักเรียนได้รับการสนับสนุนโดยคณะครู และได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร

4. ระหว่างปี พ.ศ.2480-2490 เป็นระยะก่อนที่จะสิ้นสุดโครงการโลกรั้งที่ 2 ประเทศไทย ได้ติดต่อกับต่างประเทศแนวคิดใหม่ทางการศึกษามีน้อย แนวคิดทางการศึกษามีความโน้มเอียงไปในแนวทางของยุโรป กิจกรรมเน้นหนักไปทางยุวชนทหาร การกีฬาและเนตรนารี และการพานักเรียนออกไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนา

หลังจากสิ้นสุดโครงการโลกรั้งที่ 2 ประเทศไทยได้เริ่มต้นส่งคนไปศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งนับได้ว่าเป็นการเริ่มต้นการศึกษาแผนใหม่ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาโดยเน้นที่ตัวนักเรียน ดังนั้นแนวการศึกษาตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตรจึงได้รับการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดใหม่นี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนพ่อสรุปความคิดได้ดังนี้ (เสริมศักดิ์ วิชาลาการณ์ : 104-105)

5. ระหว่างปี พ.ศ.2490-2500 การศึกษาของไทยได้รับแบบอย่างและอิทธิพลจากสหรัฐอเมริกา จึงเป็นยุคของกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเน้นกิจกรรมประกอบการเรียน การสอน

6. ระหว่างปี พ.ศ.2500-2510 เป็นยุคที่ประเทศไทยจัดการศึกษาตามแบบอย่างและแนวคิดของสหรัฐอเมริกาโดยมีความเชื่อกันว่า การให้การศึกษาเป็นการวางแผนรากฐานเพื่อการปักธงในระบบอุปประชาริปไตย กิจกรรมเด่น ๆ ในยุคนี้ ได้แก่ สถานศึกษา ชุมชน ชุมชน

ต่าง ๆ สมาคมผู้ปกครอง ครู เป็นต้น บางโรงเรียนได้พยายามนำเอกสารกิจกรรมที่นักเรียนลงทำ แล้วประสบผลสำเร็จมาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

7. ระหว่างปี พ.ศ.2510-2516 เป็นระยะเวลาที่ความคิดในการจัดการศึกษาแบบ อเมริกันข้ามมาอีกชิ้นทดสอบกับแนวความคิดของไทยมาก โรงเรียนและสถานศึกษาโดยทั่วไป ได้เน้นและปรับปรุงรูปแบบของสภานักเรียนและชุมนุมต่าง ๆ เสียงจังหวะทั้งเติบโตอย่างมา เป็นสหภาพนักเรียน นักศึกษา ศูนย์นักเรียน และในช่วงนี้มีการเมืองเข้ามแทรกอย่างเห็นได้ชัดเจน

8. ระหว่าง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 เป็นยุคที่เกิดความเข้าใจไว้เชิง เกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมเสริมวิชาการกับกิจกรรมทางการเมือง โดยนักเรียนมีความ เข้าใจว่าตนเองมีอำนาจสูงในโรงเรียน เปลี่ยนบทบาทนักเรียนเป็นบทบาทของนักปักธงชัย การ เมืองเข้ามแทรกแข่งขันกันยิ่งขึ้น กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยเฉพาะด้านบริการ สังคมและการปรับความเหลื่อมล้ำทางสังคมซึ่งขาดความพร้อมและขบวนการที่ถูกต้องขาด การวางแผนล่วงหน้า

9. ระหว่าง 6 ตุลาคม 2519 ถึง 20 ตุลาคม 2520 กิจกรรมนักเรียนขาดหายไป รัฐบาลห้ามการจัดกิจกรรมทุกชนิดในระยะต้น แต่ต่อมาภายหลังได้ผ่อนปรนอนุญาตให้จัด ได้บ้างตามที่รัฐบาลเห็นสมควร กิจกรรมทุกชนิดต้องควบคุม ดำเนินการโดยครู อาจารย์ หรือเจ้าหน้าที่ ที่สถานศึกษาแต่ตั้งมอบหมาย นักเรียนเป็นแต่เพียงตัวร่วมกิจกรรมเท่านั้น

10. ตั้งแต่ 20 ตุลาคม 2520 เป็นต้นมา การจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นไปตามแนวโน้ม ของรัฐบาล ซึ่งได้วางรูปแบบและกำหนดนโยบายและขอบข่ายของกิจกรรมนักเรียนมาเป็น แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาทุกรายดับ โดยเน้นการประสานงานร่วมกันระหว่างครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่สถานศึกษาแต่ตั้งกับนักเรียน

อาจสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนมีมาแต่สมัยโบราณ แต่เริ่มเป็นระบบในยุค กรุงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังทรงสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ 2 การจัดการศึกษาของไทย ได้จัดตามแบบอย่างและแนวคิดของสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้พระมีนักการศึกษาของไทยสำเร็จ การศึกษาจากสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมาก จากนั้นการจัดกิจกรรมนักเรียนได้รับการพัฒนา และปรับปรุงมาตามลำดับ ต่อมาจากการจัดกิจกรรมนักเรียนมีสาเหตุต่าง ๆ เข้ามแทรกซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมือง จึงทำให้เกิดการเข้าใจไว้เชิงเกี่ยวกับความสำคัญของการจัด กิจกรรมนักเรียน ในที่สุดรัฐบาลจึงต้องเข้ามายควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียน ทำให้การจัด

กิจกรรมนักเรียนอยู่ในขอบเขตที่รัฐบาลกำหนด ในช่วงเวลาที่ผ่านมาการจัดกิจกรรมนักเรียนถือว่า เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในปัจจุบันกิจกรรมนักเรียนได้รับการพื้นฟูและสนับสนุนอีกรั้ง โดยรัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายตลอดจนกำหนดนโยบายและขอบข่ายของกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และกิจกรรมนักเรียนได้กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายซึ่งนักเรียนจะต้องเลือกเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบเรียนทุกภาคเรียน

8.3 ความหมายของกิจกรรมนักเรียน

ปัจจุบันกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนทั่ว ๆ ไปอาจจะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่ครุภัณฑ์และผู้ที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนวิชาต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น กิจกรรมลักษณะนี้อาจจะจัดขึ้นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ได้ เช่น ครุภัณฑ์วิชาภาษาไทย อาจจัดให้นักเรียนอภิปรายหรือโตัวที่เพื่อเป็นการฝึกทักษะในการพูด เป็นต้น กิจกรรมประเภทนี้ จัดเป็นประเภทกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในความรับผิดชอบของครุภัณฑ์ร่วมกับหัวหน้า หมวดวิชาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน

2. กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนปกติหรือนอกเหนือ จากตารางสอนวิชาต่าง ๆ เพื่อสนองความสนใจความสามารถและความถนัดของนักเรียนอัน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความรู้ให้เด็กนายนิ่งขึ้นและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ทางด้านบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสมตามค่านิยมที่ดีงามของสังคมปัจจุบันและอนาคต

กิจกรรมดังกล่าวเน้นความมีลักษณะสำคัญคือ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม โดยสมัครใจเป็นกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติจากผู้บริหาร โรงเรียนมีครุที่ปรึกษาคุยดูแลรับผิดชอบ และไม่มีหน่วยการเรียน กิจกรรมเหล่านี้ครุที่ปรึกษาควรจะแนะนำให้นักเรียนเป็นผู้วางแผนและดำเนินงานได้ด้วยตนเอง

3. กิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโอมรูม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่ง หมายเฉพาะเกี่ยวกับการแนะแนวหรือการปักครื่องนักเรียนซึ่งโดยปกติครุจะมีบทบาทในการ ดำเนินงานเต็มที่

ในที่นี่จะกล่าวถึงรายละเอียดเฉพาะการจัดกิจกรรมนักเรียนเท่านั้น
จากแนวคิดในการจัดการศึกษาตามแนวปราชญ์ชาวอเมริกัน คือ จอห์น ดูย (John Dewey) ที่ว่า วิธีการเรียนรู้ที่จะให้เกิดผลลัพธ์สุดแท้จริง ได้แก่ การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) มือที่พัฒนาให้โรงเรียนตื่นตัวและใช้ความพยายามที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียน ลักษณะการจัดดังกล่าวต่างมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป แล้วแต่ว่าใครมีความสนใจที่จะเรียก มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษซึ่งพอประมาณไว้ได้ดังนี้ (เชาวน์ มณีวงศ์ 2527 : 116)

1. กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-Curricular Activities)
2. กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curricular Activities)
3. กิจกรรมกึ่งหลักสูตร (Semi-Curricular Activities)
4. กิจกรรมพิเศษ (Extra-Activities)
5. กิจกรรมโรงเรียน (School Activities)
6. กิจกรรมนักเรียน (Student Activities)
7. กิจกรรมกลุ่ม (Group Activities)
8. กิจกรรมริเริม (Initiary Activities)
9. กิจกรรมครูและนักเรียน (Teacher-Student Activities)
10. กิจกรรมชีวิตในโรงเรียน (School-Life Activities)
11. กิจกรรมพัฒนา (Developmental Activities)
12. กิจกรรมโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์ (Creative School Activities)
13. กิจกรรมไม่เป็นทางการ (Informal Activities)

ถึงแม้ว่าชื่อและเรียกชื่อผิดแฝงแตกต่างกันออกไปอย่างไรก็ตาม แต่จุดมุ่งหมายใน

กิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียนมีความคล้ายคลึงกัน

สำหรับความหมายของกิจกรรมนักเรียนโดยทั่วไปนั้นได้เคยมีนักการศึกษากล่าวถึงไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่ง เชาวน์ มณีวงศ์ (เชาวน์ มณีวงศ์ 2527 : 116-117) ได้ระบุรวมไว้ดังนี้

กัญญา สาธร ได้ให้ความหมายของคำว่ากิจกรรมนักเรียนว่า “กิจกรรมนักเรียนหมายถึงบรรดา กิจกรรมประกอบหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนนอกห้องเรียน

ก่อ สร้างสังคมพัฒนา ได้กล่าวว่า “กิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ การงานที่ครูและนักเรียนได้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียนเพิ่มเติมจากที่บ่งไว้ในหลักสูตร”

สุรินทร์ สารสิริ ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า “กิจกรรมนอกหลักสูตร คือ กิจกรรมที่ไม่ได้จัดไว้ในหลักสูตรและไม่ได้มีเป้าหมายให้นักเรียนเรียน แต่เราสมัครใจจัดทำขึ้นในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความเจริญของนักเรียนทุกด้าน

ขณะ แสวงศักดิ์ กล่าวว่า “กิจกรรมเสริมหลักสูตรหมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนปกติ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ต่าง ๆ ทั้งที่สืบทอดกับหลักสูตรและที่ไม่สืบทอดกับหลักสูตร เช่น แต่โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการจัด เพื่อที่จะให้เกิดการพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ความต้องการของบุคคล ความต้องการของครอบครัว และความต้องการของประเทศฯ

โรเบิร์ต ดับบลิว. เฟรเดอริก (Robert W. Frederick) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมภายในสถานศึกษาที่นักเรียนมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของครูและผู้บริหารโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนต่อการเลื่อนชั้นหรือการวัดผลการศึกษา

สตูร์ป เฮอร์เบิร์ต (Stroup Herbert) กล่าวว่ากิจกรรมนักเรียน คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่าง ๆ ของนักเรียนภายใต้การแนะนำอย่างถูกวิธี มีระบบระเบียบและอยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาโดยไม่เกี่ยวข้องกับระบบคะแนนแต่อย่างใด

ประเด็นนิลพังงา (ประเด็น นิลพังงา 2524 : 12) “ได้สรุปความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่าเป็นกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งประสบการณ์ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ลักษณะของกิจกรรมนักเรียน อาจสรุปได้ดังนี้

1. จะต้องไม่นับรวมเข้ากับการศึกษาในหลักสูตร ไม่มีหน่วยกิตหรือคะแนนทางวิชาการ
2. กิจกรรมเหล่านี้จะต้องเป็นไปโดยสมัครใจ ทั้งผู้ร่วมกิจกรรมและผู้จัดผู้รับผิดชอบ มีสติยรภพในการเลือกกิจกรรมที่ตนจะเข้าร่วม
3. กิจกรรมเหล่านี้จะต้องได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษาแห่งนั้น คือ ได้รับความเห็นชอบตามอำนาจหน้าที่ของสถาบัน
4. อาจมีผู้อุปถัมภ์จากภายนอกสถาบันที่สถาบันแห่งนั้นเห็นชอบด้วย
5. ให้ความเสมอภาคและยุติธรรมต่อนักเรียน นิสิต นักศึกษา อย่างเหมาะสมตามความสามารถ ความสนใจ ความสนใจ และกำลังทางด้านเศรษฐกิจของนักเรียน

6. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อนักเรียนและโดยนักเรียน

เคช เอ็ช มูลเลอร์ (Kate H. Mueller) ให้ความหมายสั้น ๆ ว่า “กิจกรรมนักเรียนหมายถึง กิจกรรมนอกหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยไม่เกี่ยวกับเวลาเรียนในชั้นเรียน”

เซเว่น มณีวงศ์ ได้สรุปไว้ว่า “กิจกรรมนักเรียนหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ การปรับตัวให้เข้ากับสังคม ได้อย่างมีความสุข โดยไม่เกี่ยวกับคะแนนในการวัดผลการศึกษา

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันนี้ นโยบายด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ กระทรวงศึกษาได้กำหนดให้กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร บังคับให้นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถอย่างน้อย 1 กิจกรรม ซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ จึงกล่าวได้ว่า กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตร ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพอุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย

8.4 ความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน

การกำหนดความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนจะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้ดำเนินงานยึดเป็นหลักในการทำงาน และเป็นการกำหนดขอบเขตของการจัดดำเนินงานความมุ่งหมายคือ เป้าหมายของการจัดดำเนินงาน ดังนั้นการกำหนดความมุ่งหมายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความมุ่งหมายจะช่วยให้ผู้ดำเนินงานจัดกิจกรรมนักเรียนรู้ข้อบกพร่องความรับผิดชอบด้วย

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้หลายประการด้วยกัน

สุรินทร์ สารสิริ (สุรินทร์ สารสิริ 2509 : 25) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองดีในระบบทอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. เพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถติดต่อกับผู้อื่นได้ดี และพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียนในด้านการพูด การเขียนและการอ่าน

3. เพื่อเตรียมตัวให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
4. เพื่อซักจุ่งและแนะนำนักเรียนให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
5. เพื่อทำให้ผู้เรียนมีความสมมุติทั้งทางร่างกายและจิตใจ
6. เพื่อบรรลุและส่งสอนต่อให้เป็นคนดีมีศิลธรรมและฝึกเด็กให้รู้จักอยู่ร่วมกันในสังคม

ประชาธิปไตย

7. เพื่อพัฒนาและค้นหาความสนใจและสมรรถภาพพิเศษของนักเรียน
 8. เพื่อพัฒนาการแสดงออกทางสร้างสรรค์ของนักเรียน
- นพพงศ์ บุญจิตรวดลัย (นพพงศ์ บุญจิตรวดลัย 2517 : 38) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมนักเรียนว่า “วัตถุประสงค์แต่ละอย่างจะบรรลุได้ด้วยข้ออยู่กับกิจกรรมที่วัดและกิจกรรมนั้น ๆ” และได้กล่าวว่าความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้
1. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและความเป็นพลเมืองดีของชาติ
 2. เพื่อให้เด็กรู้จักนำตนเองและบังคับตนเอง
 3. เพื่อให้มีความร่วมมืออันดีต่อกัน
 4. เพื่อให้นักเรียนค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปด้วย
 5. เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนการพกภูมิปัญญาบังคับต่าง ๆ ในสังคมที่ต้องอยู่ แล้ววางแผนให้ดีในสังคม
 6. เพื่อให้นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักโรงเรียน หყิ่นในเกียรติของโรงเรียน และมีขวัญดี
 7. เป็นการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำการทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดความสนุกสนานที่จะได้ทำงานที่ตนเองสนใจ
 8. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนเอง
 9. ส่งเสริมการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและรู้จักเคารพบุคคลอื่น
 10. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมมุติยิ่งขึ้น ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง
 11. ช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้ดีขึ้น
 12. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

วันนอร์ มะทา (วันนอร์ มะทา 2523 : 10) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยได้อ้างถึงแนวคิดของแกลเลกเชอร์ (Gallagher) ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนปรับตัวอย่างให้เข้าสกัดวิชาการเป็นนักเรียน
2. กิจกรรมนักเรียนจะช่วยสร้างความสมดุลย์ระหว่างการใช้เวลาเรียนและการใช้เวลาว่าง
3. กิจกรรมนักเรียนจะช่วยสร้างความสนใจและทักษะในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาหย่อนใจ

4. กิจกรรมนักเรียนอาจจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจอาชีพต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นแม้มีเวลาว่าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะมีคุณประโยชน์ต่อนักเรียนเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว

5. นักเรียนสามารถเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

จากแนวคิดของแมคคาวน์ (McKown) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. เพื่อฝึกฝนนักเรียนให้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
3. เพื่อเป็นการสำรวจและพัฒนาความสนใจและความสนใจแต่ละบุคคล
4. เพื่อเป็นการเร้าและสร้างเสริมความสนใจแก่นักเรียน
5. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนรักสถานศึกษาและมีขวัญดี

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานในการปกครองนักเรียน และได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนช่วยลดภาระของครูในเรื่องการปกครองนักเรียน และความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนมีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 64-65)

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความชำนาญกว้างขวางยิ่งขึ้นในวิชาที่เรียนตามหลักสูตร และส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียนมากขึ้น
2. เพื่อจัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. เพื่อให้นักเรียนค้นพบและทราบถึงความสามารถพิเศษ ความสนใจตามธรรมชาติ

และความสนใจของເນັດແລະ "ໄຕມໂກສ" ໄດ້ຝາກທັກະມາກຍິ່ງຫຸ້ນ້ຳ ທີ່ຈະເປັນຂອງທາງໃຫຍໍດີກ່າວ
ເປັນອາຊີ່ພໄດ້ໃນອາຄາຕ

4. ເພື່ອຝາກໃຫ້ຮູ້ຈັກວິທີທຳກຳທຳກຳກັບຜົນດີກ່າວ ຜົນດີກ່າວຈະມີຜົນດີກ່າວ
ແລະຜູ້ຕໍາມທີ່ຕໍ່ຕລອດຈົນການປັບຕົວຂອງນັກເຮັດວຽກໃນການທຳກຳກັບຜົນດີກ່າວ
ແກ້ປັບປຸງທາງໆ ດ້ວຍຕົນເອງ

5. ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ນັກເຮັດວຽກໃຫ້ເວລາວ່າງໃຫ້ເປັນປະໂຍ້ນ

6. ເພື່ອໃຫ້ໂກສແກ່ນັກເຮັດວຽກປະສົບຜລສໍາເວົງໃນສິ່ງທີ່ສິ່ງໄດ້ ນອກເໜືອໄປຈາກການ
ເຮັດວຽກວິຊາຕາມຫລັກສູ່ຕົວ ແລະເພື່ອສ່າງເສີມໃໝ່ຄວາມສັມພັນຮັບອັນດີຮ່ວ່າງພໍອນນັກເຮັດວຽກດ້ວຍກັນ

7. ເພື່ອສ່າງເສີມຄວາມສັມພັນຮັບຮ່ວ່າງຄຽງແລະນັກເຮັດວຽກໃຫ້ຍິ່ງຫຸ້ນ້ຳ ເພົ່າການທໍາ
ກົງຈົກຈົກນັກເຮັດວຽກຈະຕ້ອງຂອ້າມແນະນຳຈາກຄຽງ ອົກປາຍຮ່ວມກັບຄຽງ ການທີ່ໄດ້ທຳກຳທຳກຳກັບຄຽງ
ໄກລ໌ຊືດກັບຄຽງກີ່ຢ່ອມຈະກ່ອໄຫ້ເກີດຄວາມເຂົາໃຈທີ່ກັນແລະກັນໄດ້ຫຸ້ນ້ຳ

ນອກຈາກນີ້ຍັງມີການສຶກສາອີກຫລາຍທ່ານໄດ້ກ່າວສ່າງຄວາມມຸ່ງໝາຍຫຼືວັດຖຸປະສົງ
ໃນການຈັດກົງຈົກຈົກນັກເຮັດວຽກ ທີ່ຈະຈົບປັດກັບຄວາມປັບປຸງຂອງໄດ້ດັ່ງນີ້ (ປະດັບ ນິລພັງງາ 2524 : 22-25)

1. ເພື່ອສົນອະຄວາມຕ້ອງການທາງຈົດວິທີຍາ ເພື່ອຫາຄຸນຄ່າຂອງແຮງດັນອັນປັນມູລຽາສຳຄັນ
ໃຫ້ເກີດຜລດີແກ່ການສຶກສາ

2. ເພື່ອເປັນການເຕີຍມີການທຳກຳກັບຜົນດີກ່າວໃຫ້ດໍາຮອງຢູ່ໃນສັງຄມປະຊາບປີໄຕຍ ເພົ່າກົງຈົກຈົກ
ນັກເຮັດວຽກຈະສອນຄວາມຮ່ວມມືອັນດາທາງສັງຄມ ການຮູ້ຈັກເຄົາພົກງາງແລະຄໍາສັ່ງ ຮູ້ຈັກຮັບຜົນດີກ່າວ
ຜົນດີກ່າວຢູ່ໃຫ້ທຳກຳກັບຜົນດີກ່າວ

3. ເພື່ອເສີມສ່ວນການຮູ້ຈັກນຳຕາມເອງແລະບັນກັບຕາມເອງໄດ້

4. ເພື່ອສໍາວັດພັດນາຄວາມສົນໃຈແລະຄວາມຄັດຂອງແຕ່ລະບຸຄຄລ

5. ເພື່ອອົບຮົມແລະສ່ັງສອນເດັກໃຫ້ເປັນຄົນທີ່ມີສີລົງຮົມດີ

6. ເພື່ອຊ້າງຈຸງແລະແນະນຳເດັກໃຫ້ເວລາວ່າງໃຫ້ເກີດປະໂຍ້ນ

7. ເພື່ອໃຫ້ເກີດສົນໃຈກັບກົງຈົກຈົກຂອງໂຮງເຮັດວຽກໃໝ່ກັນຫຸ້ນ້ຳ

8. ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຫລັກສູ່ຕົວສົມບູຮຸດຍິ່ງຫຸ້ນ້ຳ ຂ່ວຍໃຫ້ບຣລຸວັດຖຸປະສົງທຳກຳສຶກສາຍ່າງ
ແທ້ຈົງ

9. ເພື່ອກ່ອໄຫ້ເກີດວິນຍທີ່ ສ່າງເສີມໃຫ້ເຄົາພົກງາງຂ້ອນບັນກັບຕ່າງໆ ໃນສັງຄມທີ່ຕາມຢູ່ແລະ
ວາງຕາມໃຫ້ໃນສັງຄມ

10. เพื่อสอนให้มีการร่วมมือกันในวงสังคม
11. ในด้านปรับตัวของนักเรียนทำให้รู้จักวิธีทำงานเป็นหมู่ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักเตรียมตัวเพื่อชีวิตอนาคต
12. เพื่อกำให้เด็กมีความสมมุติทั้งทางกายและทางใจ
13. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูอาจารย์กับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน
14. เพื่อเตรียมตัวนักเรียนให้เป็นสมบูรณ์ที่ดีของครอบครัว เมื่อพิจารณาถึงความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียนตามแนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ คน ดังที่กล่าวมาแล้วนี้ อาจสรุปความมุ่งหมายและการจัดกิจกรรมนักเรียนได้ดังนี้
 1. เพื่อเป็นการจัดบริการในสถานศึกษา
 2. เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร
 3. เพื่อค้นหาพัฒนาความสนใจ ความสนใจและความสามารถพิเศษของนักเรียน
 4. เพื่อพัฒนานักเรียนทางด้านจิตใจ น้ำใจ และศีลธรรม
 5. เพื่อเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยให้กับนักเรียน การอยู่ร่วมกันการเข้าสังคม และพักร่อนหย่อนใจ

ความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับแนวนโยบายของการจัดการศึกษาในระยะนี้ ๆ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้รัฐบาลมีนโยบายหลักที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติไทยให้มีคุณธรรม ระเบียบวินัย ความจริงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พะนما พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนการดำเนินการส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ความมั่นคง ของชาติตลอดไป เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลและให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของ การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดความมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม นักเรียนไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 1)

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจริงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พะนما พระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายใต้กฎหมาย
 5. เพื่อให้มีความชานช่องในคุณค่า คำร่วมไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
 6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
 7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัดและความคิดสร้างสรรค์
 8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
 9. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ
 10. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม
 11. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา
- จุดประสงค์ทั้ง 11 ข้อนี้ ถือว่าเป็นจุดประสงค์หลักหรือจุดประสงค์ขั้นสุดยอดในการจัดกิจกรรมนักเรียนทุกประเภท จุดประสงค์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้
1. การพัฒนาลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่ดีงาม
 2. คุณภาพของมนุษย์
 3. คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ในสังคมไทย
- ดังนั้นในการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนต้องพยายามให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ดังกล่าวเป็นสำคัญ ในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ควรปั้นเน้นการจัดด้วยการยึดจุดประสงค์ เป็นหลัก วิธีการทำได้ด้วยการทำตารางวิเคราะห์การเรียนรู้ในการดำเนินงานภายใต้ โรงเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามประเภทต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในระเบียบการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการนั้น พอยังวิเคราะห์การเรียนรู้ได้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 245-248)

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ในกิจกรรมนักเรียน

ประเภทของกิจกรรม 10 ประเภท	จุดประสงค์การจัดกิจกรรม
<p>1. กิจกรรมสูกเสื่อหรือยุวกาชาดหรือเนตร นารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อยุทธโยชน์ และกิจกรรมการรักษาดินแดน</p> <p>2. กิจกรรมศาสนา</p> <p>3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย</p> <p>4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์</p> <p>5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด</p> <p>6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย</p> <p>7. กิจกรรมชันรักษาศิลปกรรม และสิ่ง แวดล้อม</p> <p>8. กิจกรรมทัศนศึกษา</p> <p>9. กิจกรรมนันทนาการ</p>	<p>1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย</p> <p>2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พะมหากษัตริย์</p> <p>3. เพื่อให้มีความเข้าใจ และเลื่อมใสในการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข</p> <p>4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติ ตามสิทธิและหน้าที่ภายใต้กฎหมายของ ก្មែមាយ</p> <p>5. เพื่อให้มีความซับซึ้งในคุณค่า ดำรงไว้ และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงาม ของชาติไทย</p>

ประเภทของกิจกรรม 10 ประเภท	จุดประสงค์การจัดกิจกรรม
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร	6. เพื่อให้เกิดความรัก และความสามัคคีใน หน่วยงาน 7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัด และความ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ 8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและ ใจ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ 9. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ 10. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม อันดีงาม 11. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษา

ในการดำเนินงานภายในโรงเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนตามประเภทต่าง ๆ ที่ระบุ
 ในระเบียบการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พожะวิเคราะห์การเรียนรู้
 ได้ดังนี้